

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő
névére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak,
nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan szímitatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadhatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bácsban:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A muraközi nép a kiállításon.

Örömmel értesülünk arról a mozgalomról, melynek célja, hogy a muraközi nép is az ország fővárosának és a millenáris kiállításnak megtekintése végett minél nagyobb tömegben, minél impozánsabb számban felelődjön Budapestre. Valóban nem tudjuk eléggé méltányolni azok fáradságát és buzgalmat, kik ennek létrejöttén minden erejükkel közreműködnek. Mi sem kívánatosabb, minthogy ezt a fáradságot, buzgalmat a legfényesebb siker koronázza, mert nem becsülhetjük meg eléggé azt a hasznot, melyet egy ily kirándulás Muraköz kulturális fejlődésére s hazafias érzületére árasztana.

A szép, ifju, magyar főváros szemekápráztató, gyönyörű látványosságával; pompás utcáival és tereivel, remek középületeivel és szobraival, impozáns palotáival, ez a hatalmas, erőfőt duzzadó, bámulatosan fejlődő ifju világváros már maga is érdemes a megtekintésre. Hát még a kiállítás rengeteg sok pavillonjával, melyekben föl varhalmazva minden szép művészi és remek tárgy, a mit a mind jobban fejlődésnek és virágzásnak indult magyar ipar, kereskedelem, tudomány és művészet a legutóbbi évtizedek alatt teremtett. Leírhatatlan a gyönyör, melyet mindezek látása az emberi kebelben ébreszt, megbecsülhetetlenek azok az ismeretek, melyekre az ember ezek szemlélete által szert tesz. Bármennyi költségbe és fáradságba kerüljön egy ily kiállítás létesítése, bőven kárpótól mindezekért az a haszon, melyet általa az ország közművelődése nyer. A nép, mely látja, mire képes az emberi tudás szorgalommal párosulva, maga is kedvet kap önművelésére s fokozott erővel fog hozzá a munkához, midőn tapasztalja, hogy mily eredményeket lehet azzal fölmutatni. Többet tanul a nép az alatt a néhány nap alatt, melyet a kiállításon tölt, mint az iskolában évek hosszú során át. Az iskolai tanulmányokat gyorsan kiszorítják az élet egyéb gondjai és bajai, de a kiállítás remekebbnél-remekébb művei soha el nem mosódó benyomást gyakorolnak a nép lelkeletére s egy ily kirándulás emléke majd apáról fiúra száll, s még az unokák is lelkesedve és kegyelettel fognak rá gondolni.

De nem csak általános kulturális szempontból fontos egy ily tapasztalatdús utazás, hanem fontos a muraközi népek hazafias érzülete s gondolkodása szempontjából is, nekünk, kiknek itt, a határszélén — körülveve idegen nemzetiségektől — kell magasan lobogtatnunk a magyar tricolor s megkedveltetni azt e vidék népével, minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy a Muraköz horvát ajku lakosságát minél szorosab-

ban a magyar nemzethez csatoljuk. S van-e erre alkalmasabb eszköz, mint egy budapesti ut? Ha a mi népünk látni fogja a méltóságosan tova hömpölygő Duna két partján a szép, a hatalmas és nagy Budapestet, édes magyar hazáknak büszkeségét, szembe fényét, ha látja majd a Duna vizében visszatükröződő, fenséges tündérlakokat, az Andrássy-utat óriási forgalmával, pompától és szépségtől ragyogó palotáit, a kiállítást csinos külsejű pavillonjaival s a benyűk fölhalmozott kincsekkel, önkéntelenül is tiszteletet fog érezni azon nemzet iránt, mely mindezeket létrehozta s föl fog ébredni lelkében a vágy minél szorosabban egybe olvadni azzal a nemzettel, mely a hatalom, műveltség és dicsőség ily magas fokát érte el.

De hogy ez megtörténhessék ez első sorban függ Muraköz intelligentiájától. Csak akkor lesz ez a kirándulás impozáns és méltó a nagy célhoz, ha Muraköz vezérlő körei most sem tagadják meg már oly gyakran tanusított áldozatkészségüket és hazafiasságukat s minden erejükkel hozzájárulnak ahhoz, hogy Muraköz ebben se maradjon el hazánk többi vidékétől. Hozzá fordulunk tehát Muraköz intelligentiája, működj közre buzdítással, szóval, tettel s főleg jó példával, hogy a terv minél szebben, minél férjesebben valósuljon. Az ige ki van mondva, Te töled függ, hogy testté legyen.

A felelősség költségeiről lapunk hírei között tudósítjuk t. olvasóinkat.

Résen legyünk!

Egy Horvátországban lakó honfitársunk küldte be egy magyarfaló zágrábi lap legutóbbi számát, amelyben felhívják a lelkészek figyelmét arra, hogy a Mária-bisztricezi, horvátországi bucsujáró hely, ahova tudvalevőleg ezrenként zarándokol a muraközi és vendvidéki, nemkülönbön a göcsei magyar nép, igen alkalmas a muraközi horvát ajku nép hazafias érzelmeinek megváltoztatására.

Az illető lap azt a tanácsot adja, hogy az évenként nagy számban Bisztriczére zarándokoló muraközi horvát ajku nép között a horvát káplánok által horvát érzelmi könyvek és iratok osztassanak szét. Felhívja ennél fogva a horvát közönséget, hogy minél nagyobb számban küldjenek horvát könyveket a Mária-bisztricezi plébániái hivatalhoz, a mely gondoskodni fog arról, hogy azok a káplánok által a muraközi nép kezeibe kerüljenek.

Azt hisszük, ehhez nem szükséges bővebb magyarázat. Tehát Mária-Bisztriczét, ahova századok óta a vallás és hit dolgában zarándokol a hívők serege, a pán-

szláv agitátorok eszközüvé akarják lealacsonyítani?!

Tehát ezután Mária-Bisztriczéről nem a hit vigaszával, hanem pánszláv iratokkal fognak a mi muraközi horvát ajku polgáraink visszatérni!

Avagy anyira sülyedt már korunk, hogy papjaink a gyóntatószékéből osztogatják azokat a könyveket, amelyeknek céljuk a népet a haza és törvények ellen lázítani.

Nem! nem hisszük, hogy annyira sülyedjenek lelkészeink s nem hisszük, hogy Muraközben ne akadna pap, aki megtünné hiveinél a Mária-Bisztriczéről hozott pánszláv irányú könyveket!

A Lendva vidéki lelkész urakat is, akik mindnyájan kivétel nélkül jó magyar hazafiak, kérjük, hogy Bisztriczére járó hiveiket, különösen a vendeket óvják a veszedelemtől s résen legyenek!

Amíg Bisztrice a pánszláv agitátorok tanyája lesz, addig ne engedjék őket oda menni! Van nekünk elég bucsujáró helyünk olyan, ahol nem kell attól félni, hogy hiveink imáiba a farkasok üvöltése vegyüljön!

Hódítás a Keleten.

Az Ezredéves Országos Kiállítás bosnyák-hercegovinai osztálya.

Hódítás? Talán nagyon erőszakos címet adtam cikkemnek, mert az a szó: hódítás, önkénytelenül a fegyverzörgést, a vérontást, a győnye leigázást juttatja eszünkbe. Igen, kizárólag eképen értették a hódítást a régen elmúlt időkben. Hanem manapság ismerünk másféle hódítást is, azt, amely épen szemem előtt lebeg, amikor irom e sorokat: a hódítást a kulturális és gazdasági előrehaladás fősőségének az ellenállhatatlan erejével.

A Kelet az ő ismeretlen, tehát vonzó erejű romantikájával, bővös-bajos költészetével, mindazzal az érdekességével, amelyet fantaziánk hagyományos szokásánál fogva ragyogó színekkel ruház föl, itt fekszik Magyarország tőzsomszédságában, és soha meg nem szüntek közvetlen érintkezésben állani vele. Hazánk dicsőségteljes ezredéves történetének jellemző sajátosságát kölcsönöz a fényes szerep, melyet az Árpádok óta a Keleten játszottunk. A jelszó, hogy a magyar nemzet közvetíti a nyugoti kulturát a Keleten, modern eredetű; de ebben az esetben a jelszó sokkal későbbben született, mint az akció, amelyet hangzatosan magyaráz. A magyar államférfiak évszázadokkal korábban, mintsem ismerték volna a jelszót, tudomására jutottak annak, hogy Magyarország világtörténelmi hivatása a közvetítés a Nyugat és Kelet között. És mélyreható bölcsességgel, maradandó sikerrel ennek megfelelőleg cselekedtek. Bekapcsolták a nyugoti államok és

nemzetek közösségébe Magyarországot és a magyar nemzetet; tekintetüket azonban mindig Keletre függesztették és szt. István birodalmát befolyása a Keleten sorozta az első-rangu hatalmak közé.

A magyar keleti politikának sarokpontja Bosnyákország vagy, amit krónikáink nevezik Ozora, Söföde, Ráma, Hum stb. Uralmunk ottan még az 1526-iki nagy nemzeti szerencsétlenséget is túlélte, mert Jajczát Mohács után néhány esztendeig tartotta a vitéz magyar csapat.

Alig van talpalatnyi föld ezekben a pittoresk országokban, amelyet nem áztatott magyar hösök vére, akik mindig Magyarország nagyhatalmi állásáért, keleti érdekeiért küzdöttek ott. Szinte dogmája volt a régi magyar politikának, hogy keleti befolyásunkat a Bosnya és Narenta partjain kell védelmeznünk. És milyen messzelátó államférfiúi okosság rejlett ebben a princípiumban, arról meggyőződünk ma, amikor kénytelenek vagyunk bevallani, hogy ez az igazság változatlan erővel él és hat! visszavetette Magyarországot oda, ahol őseink harcoltak, uralkodtak és kormányoztak; meggyőzte államférfiainkat arról, hogy a Bosnyákországban elfoglalt pozíció alkalmat os arra, hogy onnan meghódítsuk az európai Keletet.

Igen meghódítsuk! De nem karddal, puskával és ágyuval, hanem a szellem fegyvereivel. Bosnyákországnak kell az a győponttá lennie, a hol összegyűjtjük a nyugati kulturális és gazdasági élet erőit, hogy onnan kiáradva ellenállhatatlan hatást gyakoroljanak a Balkán-félsziget többi országaira és nemzetekre. Bosnyákország bir annak a közvetítő elemnek a hivatásával, amely a Nyugot vívmányait átadomlva a Kelet részére tovább terjeszti azokat, magukkal vivén befolyását és tekintélyét annak a nemzetnek, amely ezt az átalakulást igazgatja. Szinte a történelem ujjmutatását kell látnunk abban a körülményben, hogy Magyarország és Ausztriát magyar államférfiak vezették Bosnyákországba és Herzegovinába; Andrássy Gyula gróf, a ki nevét kitörölhetetlen ragyogó betűkkel véste be Magyarország és a monarchia történelmének ércslapjaira, mint belügyminiszter a berlini kongresszuson megszerezte részünkre az európai megbízást ezeknek a tartományoknak a megszállására és kormányzására; Kállay Béni pedig, akinek államférfiúi nagyságáról szintén Klio fog pártatlanul tanuságot tenni, éppen annyi tudással és munkával, mint talentummal, fényesen, egész Európát ámulatba ejtő sikerrel, megoldja azt a rendkívülen nehéz problémát, amelyet sokan megoldhatatlannak tartottak: hogy miképpen lehet összeegyeztetni a Nyugatot a Kelettel; miképpen lehet meghonosítani a Nyugot kulturáját valamely országban, anélkül, hogy kivétezők eredeti keleti jellegéből.

Azért mert a megszállott tartományok ezzel a jelentőséggel és érdekekkel bírnak Magyarországra nézve, szükséges, hogy figyelmünket fokozottabb mértékben irányozzuk ezekre az országokra. Ismerkedjünk meg velük, igyekezzünk elfoglalni ottan minden talpalatnyi földet, amelyet üresen látunk. Azok a képzett, művelt, munkabíró emberek, akik ide haza alig tudnak megélni, tanuljanak meg bosnyáku, és keressék boldogulásukat ott, ahol szívesen látják őket: Bosnyákországban és Herzegovinában, hivatalban, a kereskedelem, ipar, technika, vállalkozás tág és gyümölcsöző mezéjén. Azok a kisbirtokosok, akik itthon nem tudnak bol-

dogolni s eladják földjüket, hogy kivándoroljanak, Amerika helyett vegyék utjukat inkább a megszállott tartományok felé. Mindezek biztosak lehetnek arról, hogyha tisztességesen megállják helyüket, nemcsak maguknak biztosítanak előnyös existenciát, hanem becses szolgálatot tesznek a magyar érdeknek is. Így készülhetünk elő arra az időre a mikor a bosnyák-hercegovinai kérdés végleges megoldása napirendre kerül.

Bosnyákország és Herzegovina megismerésére kitünő alkalmat nyújt gyönyörű Ezredéves Országos Kiállításunk bosnyák-hercegovinai osztálya. Aki a vidékről feljön Budapestre, ne is mulasztja el, hogy behatóan megnézzé ezt a bosnyák kiállítást, már csak azért sem, mert mindenek véleménye szerint, kiállításunknak az egyik legérdekesebb és legtanulmányosabb része. Ellenségeink haragszanak is mértéktelenül azért, amiért ilyen nagyszabású módon jelentek meg Bosnyákország és Herzegovina a magyar kiállításon. Hanem ez a dühöngés egyáltalán nem akadályozta meg a bosnyák kiállítás rendezőit, Horovitz Ede és Stix Ödön osztályfőnököket, Hörmann Konstantint a bosnyák-hercegovinai országos kormány kiállítási biztosát, Mikulí lovag kormánytanácsost, Redvitz Károly báró cs. és kir. kamarást, Marczell Arthurt, Bautz Ágost mezőgazdasági felügyelőt, Blazseket, a bosnyák kiállítási csarnokok építőjét, hogy valóságos lelkesedéssel ne fáradozzanak azon, hogy ezek az országok méltóan vegyenek részt hazánk ezredéves ünnepén. Mindannyian rokonszenyvel viseltetnek Magyarország iránt; meglátszik rajtuk, hogy fejük, Kállay Béni, testestől-lelkestől magyar ember.

Az Ezredéves Országos Kiállítás bosnyák-hercegovinai osztályán meg is látszik a buzgó odaadás, amelyvel készült. Az öt épület (iparcsarnok, erdészeti pavillon, bosnyák lakóház, közlekedési csarnok és kávéház) a rajtuk lengő sárga-piros bosnyák lobogókkal, a bosnyák ezimerral messziről kibívják a figyelmünket. Darab Kelet áll itt előttünk, kecses formáival, élénk de harmonikus színeivel, szellős erkélyeivel és rácsos ablakaival.

Először az iparcsarnokba megyünk be mert ez áll a kiállítási körút mentén (a mezőgazdasági főépülettel szemközt. A mit álltatalán, az magában véve egész kiállítás. Közoktatásügy, építészet, bányászat, mezőgazdaság, gyáripar és kézműipar (különösen szép butorok), fegyvermunka (a mintaszerű zenecai fegyvertérből), képiállítás (bosnyák motívumú tájképek és a népelethől vett rajzok), nyomdászati kiállítás, amelynek legszébb terméke a Nada, ez a magas színvonalon álló szerajevói bosnyák képes újság, a melyet Hörmann Konstantin szerkeszt nagy sikerrel, és közül benne sűrűn rokonszenyven ismertető cikkelyeket Magyarországról. A háziipar-kiállítás mesés gazdagsága himzéseivel szemébe ötlék mindenkinek. Ennek a csarnoknak a díszes és büszkesége azonban az iparművészeti és a szőnyeg-kiállítás.

A bosnyák ötvös- és fegyverkovács munkája, valamint a bosnyák szőnyeg kereset és híres cikk volt valamikor a Keletnek legtávolabb fekvő vidékein is. A bosnyák-hercegovinai kormányzat új életre támasztotta, formáiban és színösszetételeiben megmésítette ezeket az iparágakat, amelyek eképen ismét virágzásnak indultak, és ahol megfordulnak, mindenütt élénk tetszésnek

és keresletnek örvendenek. A berakott, vert, vésett, valamint filigrán csecebecsék, keleti formájú edények, európai fényüzési- és toilette-tárgyak és butorok (különösen feltűnő szépségű egy nagy fali szekrény), valamint a pompás szőnyegek a budapesti kiállításon is általános meglepetést keltenek. Azt is meglátjuk különben, hogy mindez miképpen készül. Az iparcsarnok homlokzatán a keleti bazáretlet élénk varázsoló tizenhárom nyitott boliban ügyes bosnyákok szemünk előtt készítenek szebbnél-szebb iparművészeti tárgyakat. A bosnyák lakóház földszintjén három szobában pedig szőnyegszövő-műhely működik; ugyanott bosnyák szövetek (bez és burundzsek) is készülnek.

A lakóház emeletének öt szobája hű mása a jómódu bosnyák bég lakásának, szőnyegeivel, kereveiteivel, faliszekrényeivel és rendkívüli szép, fából készült falburkolataival. Van itt férfiszoba, nőiszoba, vöröszoza és két parasztszoba. Hogy pedig mindez teljesen élethű benyomást gyakoroljon a szemlélőre, életnagyságú, nemzeti viseletbe öltöztetett babákkal népesítették be a szobákat. Ebből a házból valóságos bosnyák-hercegovinai etnografiai kiállítás lett ilyen formán.

A lakóház mögött van a közlekedési csarnok a bosnyák-hercegovinai államvasutakon használatban levő lokomotivokkal, személyszállító-, háló- és teherszállító kocsikkal, amelyek mind czélszerűek, kényelmesek és elegánsak.

Két oldalt egymással szemközt állanak az erdészeti pavillon (vadászati és halászati kiállítással) és a kávéház, ahol kitünő török kávét kaphatunk, és éppen olyan kitünő cimbalomjátékot hallgathatunk a fekete lé szürcsölése közben.

Az öt csarnok figyelmes megismerése fogalmat nyújt nemcsak arról, hogy 18 ezredéves alatt hova emelkedett Bosnyákország és Herzegovina, hanem körülbelül arról is, hogy honnan kellett kezdeni a nehéz munkát, amelyet olyan nagy siker koronáz. Ennek feltüntetése végett u. i. lehetőleg mindenütt kiállítottak az okkupáció idejéből származó tárgyakat is.

A kiállítás rendezésének éltető lelke és vezető szelleme, úgy mint mindennek, ami a megszállott tartományokban történt, maga Kállay Béni volt; buzgón nyújtott segítséget bájos és genialis neje Kállay Béné Bethlen Vilma grófné, ugy a kiállítás előkészítésében, mint a csarnokok berendezésében. Jogos önérettel, méltó megelégedéssel tekinthetnek mindketten az Ezredéves Országos Kiállítás bosnyák-hercegovinai osztályára; a amelyről az okkupáció egyik elkeseredett ellensége mondotta: Ez a legfényesebb plaidoyer az egész világ előtt Bosnyákország és Herzegovina osztrák-magyar kormányzása mellett.

Budapest, jul. 5.

Szokolai Kornél.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Új rendelet.** Kolbenschlag Béla, a csáktornyai járás főszolgabírája mult héten rendeletet adott ki, melynek értelmében minden háztulajdonos tartozik háza kapuját pénzbírság terhe alatt este 10 órakor bezárni.

— **Névváltoztatás.** Krampacs József, perlaki városi jegyző, valamint kiskoru gyermekei József és Kornél nevüket belügyminiszteri engedéllyel Zalá-ra változtatták.

— **Kinevezés.** A Déli-Vasutársaság igazgatósága Goldstein Béla volt csáktornyai, most szombathelyi vasuti állomásfőnököt érdemeinek elismerésül, soron kívül főellenőrré léptette elő.

— **Meghető szép ünnepély** fog lefolyni f. hó 26-án a csáktornyai plébánia templomban. Ugyanis ekkor fogja Zrinyi Miklós helybeli születésű, fiatal lelkész — ki e hó 12-én lett több társával együtt a zágrábi érsek által áldozásra szentelve — első szt. áldozatját a mindenhátnak bemutatni. Hasonló ünnepély fog befolyjni aug. 2-án is mikor Molnár György, szintén helybeli születésű fiatal áldozár fogja primitíviáját tartani. A magasztos ünnepélyekre ez uton is felhívjuk a t. hívő közönség becses figyelmét!

— **Csáktornya város képviselő testülete** f. hó 16-án rövid gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya az előjárásnak az 1895. évi pótdáohátralékról szóló jelentése volt. A képviselőtestület a jelentést egész terje delmében tudomásul vette s a hátralékok végleges rendezéseinek határidejéül okt. 15-ét tűzte ki.

— **Halálozás.** Fischer Fülöp helybeli gabonakereskedő hosszas szenvedés után e hó 16-án 52 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 17-én nagy részvét mellett ment végbe. Béke lengjen hamvai felett!

— **Uj kávéház.** Csáktornya városa ismét egy szép helyiséggel lesz gazdagabb. Mint értesülünk f. hó 18-án nyílik meg egy új kávéház. »Központi kávéház« ezim alatt. Az új kávéház tulajdonosa Grünbaum Mór zala-egerszegi kávék igen elegánsan rendezte be. Van külön játéktér és külön női kávéház. Az új kávéház mindenestre egyik szép látványossága lesz városunknak.

— **A kiállításra rándulók** tájékoztatásul A perlaki járás főszolgabírája e napokban Budapesten járt, ahol végleg megállapodásra jutott a felrándulás költségeire nézve. Terv szerint két külön vonat vinné a muraközikeket. Az egyik Murakirályról, a másik Csáktornyáról indulva el. A perlaki járásbeliek Murakirályon, a csáktornyai járásbeliek Csáktornyan ülnek fel. A népek az utazás és két napig Budapesten való tartózkodás (szállás, ebéd, vacsora, bemenet a kiállításra) személynként öt frtba, — a csatlakozóknak a második osztályon való utazás hat forintba kerül. Az aláíratkozás minden vonalon megindult s kívánatos is, hogy a résztvevők száma minél nagyobb legyen. **A utazás napja** még pincs megállapítva, de minden valószínűség szerint augusztus 10 és 20-ika között fog a felrándulás történni.

— **Egy aranyat egy magyar szóért.** Arra a pályázatra, melyet Palágyi Menyhért, a Jelenkor cz. hetiszemle szerkesztője hirdetett s melynek célja a nyelvünkben elterjedt idegen szókat magyar kifejezésekkel helyettesíteni, 130 pályamű érkezett. A Jelenkor legutóbbi száma közli a részletes bírálati jelentést s számos megdicsért kifejezést ismét a következő szavakat jutalmazta meg: sablon-kapta. (Hosvay Koller Vilmos, Kecskemét); salon-nagyház. (Fülöp Béla, Szécsény); kuplé-sördal. (Déry Gyula, Budapest); bazár-végvott. (Christoph Ottó, Sopron); panoráma-ezerlátó. (Bényey József, Kolozsvár); jargon-fajszólás. (Dr. Kemény Zoltán, Nagy-Várád); burleszk-bohókás. (Garamy János, Budapest); szugerál-átsuggall. (Az előbbi); illuzórus-délihábos. (Bényey József, Kolozsvár); triviális-alpári. (Fábrny Imre és Fábrny István, Temesvár). A »Jelenkor« új pályázatot nyit a következő idegen szóknak egyenértékű magyar kifejezéssel való pótlására: konstatál, plágium, refrén, prejudikál, prognostikon, poent, preczedens, program, deficit, incidens, pavillon, konkrét, perhorreskál, profán, totalizátor, szubveneció, misztikus, tip, intervju, opportunus, dualismus, sztrajk, kombináció, realizmus, publicista, spekuláció, statisztika, bojkott, kongressus, korzó. Minden

pályanyertes szó egy arany jutalomban részesül. A pályázatot augusztus 15-ikéig a Jelenkor szerkesztőségéhez czimezve: Budapest, József-utca 81., küldendők.

— **Honi ipar.** A nagykanizsai sörfőzde részvénytársaság, melynek kitünő minőségűnek bizonyult gyártmányai sikeresen versenyeznek a külföldi sörfőzdek árpalevével. Strahia testvérek uraknál Csáktornyan sörraktárt tart. Csáktornyan majdnem kizárólag gráciai sört fogyasztottak; a midőn tehát Strahia testvérek urak arra vállalkoztak, hogy az idegen gyártmányok kiszorításával a honi ipar termékeinek nyerhessék meg a az ottani fogyasztási piacot, ezzel míg egyfelől a hazai ipar támogatása körül fejtenek ki dieseretre méltó tevékenységet, addig másfelől a fogyasztóknak is tesznek szolgálatot, a mennyiben a szépen prozperáló nagykanizsai sörfőzde osztatlan elismerésben részesülő gyártmányaiából állandó raktárt tartván, gondoskodnak egyuttal arról, hogy mindig friss, erőteljes és zamatos sör kerüljön a sörfogyasztó közönség elé. Gondolja csak meg minden sörkedvelő, hogy mily jelentékeny összegek vándorolnak évente nálunk elfogyasztott sör ára czimén a külföldre, s ha emellett figyelembe veszi, hogy a hazai ipar támogatása által hazafias célokat is követ, mert növeli ezáltal a honi ipar adóképességét és gazdasági termékeink feldolgozása végett sem szorolunk annyira a külföldre; úgy hasonló minőség és ár mellett bizonyára mindenki a honi ipar termékeit fogja előnyben részesíteni.

— **Az Ezeréves Magyarország** és a milleniumi kiállítás czimű nemzeti nagy díszmű a most megjelent 12 füzetel befejezést nyert. A 12. füzet a szokásos 16 kép helyett 36 remek képet tartalmaz. Díszkötésben művészi kivitelű és 11 színnyomású beütési táblával együtt minden könyvkereskedésben és újságelárusító helyen 6 frt 50 kr-ért kapható. — Ama számtalan elismerő levél közül, melyek Laurenczicz Gyula urhoz, mint e díszmű igazgatójához a világ minden részéből érkeztek, kiknek az ezredéves kiállítás alkalmából egy-egy díszpéldány megküldetett, felmentjük: Magyar királyi Miniszterelnököt, ki értesíti, hogy ő Felsőge közönséggel el fogadni méltóztatott a díszművet. Továbbá: Stefánia özv. trónörökösné Ö. cs. és kir. Fensége főudvarmesterét, József főherczeg ur Ö. cs. és kir. Fensége főudvarmesteri hivatalát, Ö. cs. és kir. Fensége Frigyes főherczeg ur főudvarmesterét, Jenő főherczeg Ö. cs. és kir. Fensége kamarái előjáróságát, Ö. cs. és kir. Fensége József Ágost főherczeg ur kamarását, Ö. cs. és apostoli kir. Fensége udvarnagyaét, Ö. Felsége a császári és királyi főhadsegédjét, Ö. Felsége katonai irodájának főnökeit, Ö. Felsége személye körüli magyar kir. Miniszterét, Földmivelségi magy. kir. Miniszterét, Magy. kir. pénzügyminiszterét, Vallás- és közoktatásügyi Miniszterét.

— **„Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató“**, a fő- és székváros, valamint a kiállítás területét írásban és képen hűen és érdekesen mutatja be az olvasónak. A »Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató« Budapest térképével van ellátva s ezelszerű és szakavatott beosztásánál fogva, hivatva van arra, hogy a fővárosba érkezőket végigvezesse Budapest és az ezredéves kiállítás területén, felsorolja és illusztrálja annak nevezetéseit és látványosságait, megjelöli az irányokat, melyeken kérdézősködés nélkül eligazodhatik, szóval birtokosának kellemes és szórakoztató tolmácsa leend. Ára 50 kr. kapható: Fischer Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

— **Stridón julius** hó 11-én foglalta el új állomását Ivkó János volt peterianeczi plébános. A hírek nagy számban jelentek meg a város határainál történő fogadásánál, hol Peterka káplán fogadta az egyház nevében, mire Ivkó János plébános megható beszéddel felelt, hálát rebege az Istennek, hogy

az egyházmegye legbuzgóbb hívei közé, szülőhelyének (Mura-Bisztricz) tőzomszedságába kerülhetett. Harangzugas és tarack duroggás között vonult be a menet a templomba, hol hálaadással végződött az ünnepség.

— **Mura-Szt.-Mártonból** írják, hogy a közügyért lelkesedő honfi erőlyes fellépése gyakran szép eredménnyel jár, legujabban volt alkalmunk Mura-Szt.-Mártonban örömmel tapasztalni. A község szük markusága itt hajlandó lett volna az iskolához tartozó melléképület összedúlással fenyegető tetejét ilyen életveszélyes állapotban hagyni, ha Márcsics Károly vendéglős erőlyes fellépése nem segít a bajon. Ő ugyanis nagylelkűen saját pénzét, tégelját, mesztét ajánlotta fel, hogy lehető tegye a botrányos állapot megszüntetését. Célját elérte, s most mindenki megelégedéssel szemlélheti a helyreállított és szépen kitarozott iskolaépületet. Különben nem először mutatta Márcsics ur nagylelkűségét és a jó és szép iránti lelkesedését. A millenaris ünnepély alkalmából, mint annak idején jelentettük, ő jelentékenyen elősegítette az ünnepély sikerét. Valóban üdvözlőnk kell s példakép állítanunk kell ily lelkes honfiakat. Adjon Isten sok ily lelkes tanügybarátot!

— **Elfogott betörő.** Jó fogást tett a csáktornyai áll. csendőrségi rovtó életű csavargó személyében, ki már egyszer 9 évi fegyházra volt ítélve s most is számos betörést követett el. A veszélyes egyént a csendőrség f. hó 16-án adta át a csáktornyai kir. járásbírósnak.

— **Megyei hírek.** Tóth László kir. törvényszéki elnök múlt héten ügyvizsgálat céljából Letenyén tartózkodott. — Végi Vöczköndy László 1848/49-es honvédhadnagy és Zalaegerszeg másodjegyzője f. hó 6-án 65 éves korában elhunyt. — A »Zalaegerszegi Gazdasági Egyesület« f. hó 5-én tartotta meg Keszthelyen millenaris közgyűlését. A nagyhatású ünnepi beszédet Hertelendy Ferencz leesenctomaj nagybirtokos mondotta. — Z. Horvát Gyula, zala-egerszegi ügyvéd f. hó 9-én elhunyt. — A letenyi járási róm. hath. tanító járáskör tavaszi közgyűlését Kovács Sándor elnöke alatt Bánok-Szt.-Györgyön tartotta meg. — Tapolezán f. hó 11-én óriási tüzvész pusztított, mely fél óra alatt 70 lakóházat, igen sok melléképületet és nagymennyiségű takarmányt hamvasztott el. A legett házak biztosítva voltak. — Dr. Schreyer Lajos, köztisztvisletben álló nagykanizsai polgár f. hó 9-én Nagy-Kanisznán 62 éves korában elhunyt. — A nagykanizsai róm. kath. főgimnázium 1895/96-ik évi értesítője magában foglalja az intézet 131 éves történetét is, melyet Kalcok Leó tanár írt meg.

— **Fischel Fülöp** (Strausz Sándor) nyomdaüzlete részére egy **tanuló** felvétetik. 3—4 középv vagy polgári iskolát végzett ifjak előnyben részesülnek.

VASUTI MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14, ind. 1.17 (gy. v.); 5.51—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz. v.); é. 9.56 (v. v.) **Prágerhof felől:** é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.32 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); **Z.-Egerszeg felől:** é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. **Varaszd felől:** é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—11.17 órákor.

Felölös szerkesztő: Segéd-szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF. ZRINYI KÁROLY.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke tiču se zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
me **Margitai Jožefa** urednika
vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjžara Fischel Filipova,
kam se predplate i obzname
pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obzname se poleg pogodbe
i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Hrana i stan.

Najviše ljudi, kaj zaslužuju, na hranu obrneju. Kak bi lahko živeli, ako se nebi morali hraniti. Samo da neimamo gotovo pred šakom, nego si moramo sami skrbeti. Mi moramo sve spoznati, kak se moramo hraniti, ako hoćemo zdravi ostati.

Zakaj se moramo hraniti?

Znamo, da zdrav človek 37—38° gradušov toplote ima; ako je od toga više ili menje, onda smo već betežni i življenje nam je već vu najveći pogibelji. Človeče telo navek zgubavlja toplotu. Znamo, da nam je telo taki mrzleše, kak se na zemlju teže; zrak je takaj mrzleši, kak naše telo. Vu zimi su vuha, nos, ruke i noge najmrzleše, ar ovdí zgubimo najviše topline.

Telo nam je z mokrinom napunjeno. Ako sada teško delo delamo, znoj nam vudri na sve strani. Ovo takaj vno go topline potrebuje. Zvodom si žedju vgasimo, samo, da je voda mrzla i dok se vu telu stopi, vno go topline treba. Ako človek kaj dela jede ali piše, vući se i t. d., telo mu navek zgubi toplotu.

Vidimo, da navek zgubimo toplotu, ali telo nam je ipak 37—38° gradušov toplo. Od zvuna nedobimo toplinu, ar je zrak mrzleši, kak naše telo, od ovud dakle znamo, da se naša toplina vu telu dela. Olje, mašca, mela i t. d. nam topli telo. Samo da hranu i za drugo hasnujeju. Tak je i naše telo. Dakle i takove hrane moramo k sobi vzeti,

koja nam za telo služi. Takove hrane su: meso, jajca, mleko, sad, cukor, mela i t. d. Kak se moramo hraniti?

1. Moramo jesti takove hrane, koje nam tipiju telo.
2. Moramo jesti tak bilje, kak meso.
3. Vnogo nesmemo nigdar jesti.
4. Predi jesti nesmemo, dok nismo gladni.
5. Na dan samo triput smemo jesti, i to navek vu jednim vremenu.
6. Po jelu taki delati nesmemo; počivajmo si barem jednu vuru.
7. Za vručom hranom mrzlu vodu piti nije smeti.
8. Hrana najbude zdrava, a ne pokvarjena.
9. Vu hranu si nesmemo vnogo paprike deti.
10. Ne živimo zato, da jemo, nego zato jemo, da živimo.
11. Ako ova obdržimo, nebudemo zbeležali.

* * *

Da človek more preživeti, potrebuje stan, koj mu je ravno tak potreben, kak hrana i oprava.

Skim spametneši su ljudi, tim zdravšega stana si napraviju. Negdašnji ljudi imeli su šatore. Egyptomci su si već s kamena zidali hiže. Grki su tak lépe hiže imeli, kak mi sad imamo. Človek je previdel, da bez stana živeti nije moći, zato je počel hiže i palače zidati. Vlaha vu takvih luknjah stanuju, koje ne imaju nihi dimnjake.

Cigani i denes pod šatori živiju. Po selah još i vezdašnje vreme grde i nezdrave hiže zidjeju. Vu varašu već i siromaki imaju lepše hiže a bogataši pak na stokah stanuju. Vidimo, da vu varašu vno go bolje paziju na zdravje, kak vu selu, gde vno giput zmarnom skup stanuje človek.

Stan, koj je dober, jako hasni zdravju. Znamo, da oni ljudi, koji v malih i nećistih hižah stanuju, predi zbeležaju, kak oni, koji vu zdravih hižah stanuju.

Stan mora suhi biti. Moker stan stira najprije človeka vu beteg. Vu takovu hižu nije smeti ići, koja nije suha.

Ako je zemlja moćvarna, kam hižu zidjemo, tam nigdar ne najdemo zdravoga stana.

Ako je hiža zdrevja zezidana, v leti se jako pretopi, a vzimi pak je jako mrzla; najbolje je s cigla zidati hiže. Hiže popoditi moramo. Po seli neimaju popodjene hiže, kaj je takaj nezdravo.

Ako je hiža mokra, tak se nam poliztvo pokvari. Takaj i zrak je na takvih hižah pokvarjen, zato je i za naše zdravje pravi beteg takova hiža. Vu novoj hiži takaj nije dobro stanovati, kajli je takaj još mokra. Tomu je moći pomoći, ako vrata i obloke viš-put odpremo, da se hiža zrači i posuši.

Hiža mora čista biti, barem dvaput na letu treba nju s vapnom pobeliti.

Hiža mora doći velike obloke imeti, da je svetla. Barem si oči nepokvarimo, ako delamo vu njoj.

Hižu je treba večkrat zračiti. V jutro

Z A B A V A.

Zlobni junec.

Čoviek si nije sam svoje prezime (pridavek) izmislil, pak ako baš liepo nezvoni, to onda on, koj se tak naziva, nije tomu posve nikaj kriv.

Zato sam se više krat znal po tihoma srditi, kad sam opazil, kak se mnogi svojim imenom sramuju te isto na latinski ili grčki prekrstivaju, kak su to u staro vriema nekoji prenap ti ućenjaki delali, ili sa gdje kakovimi črrknjami pred ili za pridavkom, istoga u magjarski, hrvatski ili češki preobraćaju tak, da čez noć postane iz Švarca »Fekete«, iz Rosenthala »Rózsavölgyi«, iz Grünšneka »Csigaházy«, iz Gyökéra »Korinek« iz Németa »Nemčić« i t. d.

Em je to stara stvar: »Ime nepribavlja čovieku čast i poštenje, nego čoviek pribavlja imenu diku«.

Netko se more vrlo liepo nazivati, najliepše ime nositi i njegovi prededi mogu biti plemenitaši još iz starijih vriemen, negoli su najstariji cedri na Libaonu u svetoj

zemlji, pak zato ipak more biti najvećša ništarija pod ovim suncem i prvi osel još k tomu.

Opet drugi se more »Oslaković« ili »Tolvajčić«, »Rauber« ili »Malacz« po svojem pradiedu, diedu i oću zvali, pak zato more pošten i vućen čoviek biti.

Dakako, tko javne časti obnaša i čije je ime neprestanče u ustih drugih te se danomice njegovo ime više stotinah krat u službenih siednicah i u privatnih družtvih spominje, tomu dakako nije najbolje po volji ako se n. pr. »Kozorepec«, »Pesoglavec«, »Vuško« ili »Glista« zove, a obnaša čast biskupa ili je u kojem većem varašu polgarmester. Ja sam sem imal jednoga konšolarca u Zagrebu, koj se je »Glista« zval, pak mu je pokojni profesor Mesić rekel, da mu nek odprosti, ali kad njegovo ime mora izgovoriti, tak mu na bljuvanje gore gazi i zato ga je onda rečeni profesor svojevno na »Rukavina« prekrstil, koje ime mu je i ostalo do smrti. (U lovu se je nesrećom stretil).

Zato je i zakon tu, koj pod stanovitim okolnostmi dopušća, da se ime iliti prezime more promieniti, pak je takovoga zakona

jednoč i stanoviti pošte mešter rabil, kak vam to ovde hoću pripoviedati.

Isti pošte mešter je stanuvao u varašu, gde sam ja u školu hodil te se latinski i grčki učil, da je bilo milota gledati i slušati: njegov otac mu je za herbiju ostavil prezime »Bik« i kakti gospon Bik bil je na daleko i široko svakomu odraslomu, a u samom varašu i svoj dieci, koja su od svojih roditeljah na poštu, a za odrasle sestre iz pošte liste nosila, poznat.

Odrasli su na poštu dojdjući ga pozdravili: »Dobar dan gospon pošte mešter Bik!«

Dieca su pak zamienila red riečih te su rekla: »Dobar dan gospon Bik pošte mešter!«

To je dakako pošte meštra po tajno ljutilo, akoprem niti on a niti tko drugi nije bil tomu kriv, da je takovo čudnovato ime nosil. A kad su njegovu srditost opazili, onda stoprv je »Bik« pravi trumpf bil, kaj je svaki kod pozdrava glasno i jasno naglasil, da se je prav dobro čulo, kak to već ljudi dielaju: ako vide, da se tko nad nećem jadi, onda mu baš ono čine, jer oni baš radi vide, ako tko ognja bljuje.

Tak se je i s našim pošte meštrom

kad se stanemo, barem dve-tri vure najbude obloki odprti. Takaj i na večer, kad se hoćemo leći, ali po noći nije dobro obloke odprto ostaviti.

Vu zimi treba hiže kuriti. Za kurenje najbolje su črepne peći. Željezna peć se hitro stopi i hitro prehladi, kaj je takaj nezdravo.

Dva praška.

Onomadne zestalo se nas više okolo stola, pak jeden jedno, drugi drugo vsaćesa. Směhu ni kraja ni konca. Pak šaljihvih pripovjeshih na šake, a najviše ih je zesipaval prijatelj Ferko.

— Vezda vam budem pripovėdal jednu, za koju vam jamćim poštenjem svojim, da je istinita.

Vu svėtu se svaćesa dogadja, pak se dogodilo i ovo o ćem vam budem vezda pripovėdal.

Odprl je poštovani M. krćemu, pak je obesil ober vrat cimer sa nadpisom: »Oštarija k teletu«. Smejali su se, koji su poleg prehadjali i bockali ga, nu M. niti nije s glavom klimnu. »Kaj sam pisal — pisal« odgovoril svojemu susedu stoićkim mirom. »Vsaki zna, da ja nisam tele« . . .

Kak je M. toćil dobru kapljicu, našlo se je vu njegovoj hiži vsaki dan ljudih suhoga grla; a ćulo se tralalikanje i kesno vu noći, zaradi ćesa je gazda imel okapanja sa slavom policijom, koja je bila oštra i neumoljiva.

M. išel je posel od ruke, dok su ostali krćemari vu njegovoj blizini sušili zube.

Jednoga ljeta zaocitilo se M. deset hektolitrov vina. On je bil zvun sebe, hodal je po hiži kak muha prez glave. Študiral i premišljaval je vsaki naćin, kak bi vino popravil i oslobodil peneze, koje za vino dal. Teda negda zmislil se, da je ćul, kak su spametni ljudi iznašli (izumili) prašak, koji je vilo sladek i koga treba malo vřei vu kavu ili vu vinu, da bude kak med sladko. M. poskoćil je od radošti, odbežal je vu pivnicu, da si natoći dobre kapljice, ali vu zaglosti zrušil se i ostrugnoł ledovje.

— Nikaj je ne! doviknuł je ženi iz pivnice, kad je ona narćkala, misleć da je njezim tovaruš ostal doli mrtev. »Mući! Tak

si se zmela kak tele mlado, koje se odstavi od ćecka.»

Drugi dan (tojest zutra) odvlekel se M. do apoteke. Komaj se je gibal, ar ga jako peklo vu križecih. Nu on je slabo maral za svoje križece, samo da ćim prije onaj ćudotvorni prah dobi, skojim bude ono pokvarjeno vino izvraćil.

— Dober den, gospone! rekel je apotekaru, koji je imel vnogo posla.

— Kaj izvolite? zapital ga apotekar. Morti kakve masti za ledovje, šalno je apotekar rekel. Zakaj pijete vu glavu mesto vu trbuh.

— Eto na! Vezda zna za moju nevolju ćelo mesto, a kada koji od gospode onak ljudski nakićen zklučil si nogu ili ruku onda vudri psuj da je kriva obćina, koja nepazi na lampaše, tarac i nakaj vse ne . . . Makar me boliju ledja; nu to bi se moglo i kojemu spametnešemu dogoditi.

Kak je bilo vu apoteki više ljudih, nije mogel M. na vsa vusta reći, kaj potrebuje. Kad ga apotekar i po peti put zapital, kaj želi, izprekidano rekel je M.: »Im znaju . . . povedal bum njim . . . nebi rad . . . Im krćema znaju, pak bi mi trebalo . . . znaju. (On se primeknul bliže, pak je stíha rekel). Praha onoga . . . kojega sipleju . . . im znaju . . . sipleju vu . . . I on je zadnju reć zevsema tiho zgovoril.

Apotekar je zapital kuliko treba, a M., pun veselja kaj bu dobil blagoslovljenoga praha rekel je: »Dajte mi za jeden forint.« Ćul je bil, da je taj prah jako skupi (dragi), pak si je raćunal, da to bude prav dosta za ono vino.

M. je platil i dobil dosta veliki paklec.

— Dobro su gospon apotekar odvagnuli, e! nasmejal se. Ovo bude dosti za . . .

— Imali ga budete za ćelo ljeto, rekel mu je apotekar.

— Ovo se samo zasiple, pak . . .

— Im to zna vsaka baba, rekel je M., a kam pak nebi oni, koji su spametneši.

M. je hitro išel dimo pun radosti, pak je odmah išel vu pivnicu.

— Da gdo ne dojde — pazi! rekel je ženi. Odprl je gori lagva, pak je zasipal tretinu praha, a onda je poćel mēšati vino s nekakvom batinom.

— Vezda bude dobro. Ajde da kušamo! On je natoćil vu kupicu, pak je gutnuł.

— Još je oćetno, a ćini mi se i da malo je žuhko. E je! Puno je vina, pak je potrebno još praha, i on je zasipal još jeden dēł, pak je poćel mēšati. Znojil se kak na košnji. Boliju ga križeci, nu on stiska zube i mēša, pak od ćasa do ćasa kihne.

— Samo da nebi gdo mene izdal, da sam sipal praha vu vinu . . . Ha! Bude dobro . . . Ći ha, ći ha! Žari me nekaj vu nosu kak tobak šnofanec. Nego nek kolje, izklati će i vino pak bude dobro. On se je prignuł da utoći, kihnuł je i vudril se z plavom na lagvu.

— Niš ne ćini! rekel je sam sebi. Regula je vse preterpeti, samo da se skupća koji groš. Pogotnuł je vino jenkrak, drugi krat. H! Ćini se da je još žuhkeše nego je bilo. Najbolje bude, ako zesipam vse kaj je ostalo. Morti je prašak star, pak slab . . . M. je zazipal vsega, pak je poćel kihati i mēšati.

Kihal je, koštal je, pak opet kihal i znojil se; ali vsaki put mu se ćinilo, da je vino žuhkeše.

— Ili je prašak zloćest, ili mi se ćini, da je vino žuhko, ar sam denes se postil. A mortu se prah nije niti raztopil. Nek stoji do zutra. Kad na južinujem i založim falat berzalice, onda bum znal prešuderati.

*

Po južini spustil se M. vu pelniću. Pojel je berzalicu, pak je vzel šefa, pak je mogel kušati kakovo mu je vino. Kad je pogtnuł, zval je i ženu. Pila je i ona, pak se je ztresla.

— Pelina ti je dal. Im je to kak žuć žuhko . . .

— Žuhko, žuhko! Vkanil me je patekar . . . nedaj mu Bože nigdar dobro. Idem k njemu odmah, da ga zapitam. Im je to gift! M. išel je odmah vu apoteku.

— Dober dan, gospon!

— Dober dan! Kak je ledovje? zapital je apotekar.

— Lehko za ledovje, ali on prah . . . znaju . . .

— Još da trebate?

Borme ne, ali znaju žuhek, kak žuć žuhek.

dogadjalo. Kam goder je doćel i gde goder se je pokazal, samo je ćul »Bik« sim, »Bik« tam, dapaće i isti ja, koj baš nisam med naj gorje dećke spadal, nego samo tak med vriednje, i ja sam ga uvijek niešto glasnije sa »dobar dan gospon Bik« — pozdravjal.

Na to je taj toliko srdjeni gospon pošte meštar zakonu pisal, da mu dopusti si prezime prekrstiti. A zakonu mu je odpisal, da slobodno »Bika« iz sebe stepe i u vodu za naveke i za sva vriemena hiti, a od sad da se ima zvati »Zagorski«.

Pošte meštar je stím liepim imenom bil podpuno zadovoljan te si je u svojem veselju dal vizit karte velikimi slovima tiskati, koje su urbi et orbi nazvešćale, da se on »Zagorski« zove.

Ali kak goder ruža nije bez trnja, tak je i ovo njegovo veselje imalo svoju žuhkoću na drugoj strani, jer komaj da se je ime »Zagorski« posvud velikimi slovima štampalo, već su i purgari i skup varoććani ga pričeli zvati, — ne kak dosad »Bik« — nego »zagorski bik«, a to je bilo još puno gorje nego ono prvo. Ali naš poštamještar je to sve moral pogutati, makar mu i nije prav bilo.

Dapaće jedan izmed njegovih poznanćev, na glasu šaljivdija a od meštrije malar, kad je zaćul, da neima više »bika« — strašno se je tobož prestrašil i postal tužen i žalostan kak ćrna zemlja.

Rećeni malar se je najme »Junec« zval. Ništermanja je on svoju meštriju, ili bolje rećeno umietnost u malanju tak dobro i temeljitro razmel, da mu prezime »Junec«, ugledu i poštovanju drugih niti najmanje nije stalo na putu, dapaće kad se je izgovorilo ime »Junec«, nitko se iz prokšije nije nasmiehnul, jer je pred oćmi imal vrstnoga i temeljitog znanja meštra.

Kad je anda rećeni malar na Zagorski-voj vizitkarti ćrno na bielo videl, da je zakon izbilja dopustil, da Bik za uvijek iz ovog dahokrugaa izgine, otišel je žalosten i ves potrt domov, zavleće se u ćrnu, kak vuglen, opravu, navteće ćrne zdugimi prsti, pamućne rukavice na ruke, te si sa dva kata visokim cilindrićskrljakom poklopi plešivu glavu, iz kojega je veliki ćrni flori prhentala baš onak, kak to gospe na svjih škrļjakih nose, ili kak zastava iz turna prhenće, ako biškup umre.

Jednim velikim žepnim rubcem si je

Junec neprestance brisal suze iz oćih. One su mu jako curele, jer je rubcu imal zamotanoga veliku glavu na pol prerezanoga grizećega ćrljenca luka.

Ovak je anda Junec išel po svih vuli-ćah varoških, posve pomalo, korak za korakom, pustil je glavu na prsa dole viseti zdihavajuć i u plaću na glas hliktajuć, kak ono znanu dieca, kad za svoje psine dobe od mame šibom odzad.

Ako su ga onda purgari ovak plaću-ćeg sestali i zapitali: »Junec kaj ti je, kakova te nevolja mući i kaj imaš? . . . tak je onda med plaćom i zdihavanjem im odgovoril:

»Ah Bože moj, Bože moj! — Moj otac je vumrl — bika je nestalo! — Oh ja siromaški ostavljeni i osiroććeni junec!«

Ovak je Junec ćieli dan hodil po varoških uli ćah okolo te je tugujući zdihaval i narćkal nad tećkim gubitkom, i makar da mu Zagorski zato nikada više nije bil onak prijatelj kak prije, tak ga mi zato ipak nećemo kuditi.

Davno već obodva poćivaju, tam vani na varoškem groblju, gde su svi jednaki,

— Pak mora i biti.
 — A žari vu nosu kak vrag.
 — Im niste morti šnofali!?
 — Im nisem, ali kad sam sipal, vgrizel za nos, pak sam kihal kak, da bi paprika tukel. A vudrim sam glavom po lagvu, da sam vse zvezde na nebu črez boltu videl.
 — A vi nestojte poleg lagva kad kišete.
 — Im, znaju . . . on prah mora biti giften, kad je onak zuhek.
 — Im niste morti mesto paprike vu juhu zasipali praha . . .
 — Im znaju . . . pretrgel mu je govora M . . . vse sam zesipal, pak . . .
 — Kam ste zasipali?
 — Kam drugam nego vu vino pak . . .
 — Vu vino! A zakaj vu vino?
 — Zaocitlo mi se, pak sem mislil . . .
 — Im vi ste prosili caherlina . . .
 — Je, je, je . . . cakerlina.
 — Toga sam van praška i dal, a vi žnjim vu lagev mesto . . .
 — Pak kam bi?
 — S onim praškom fondaju se muhe i druga nesnaga. Ja sam vas barem tak razmel, da trebate caherlina.
 — A ima li caherlina koji se vu vino meče?

— Onaj prašak zove se saharin.
 — A kaj budem vezda s vinom?
 — Zležite ga vun.
 — Vi ste me nesrečnoga včimili. Kvara imam do tri ili četiri stotine forinti. Ja vas budem tužil.
 — A ja bum vas, da ste sipali praha vu vino . . .
 — Nečem, nečem. Rajši ga vun zlejem, nego da bi zgubil juša kerčmarenja. A moram ga zležati.
 — Dage volje. Nu nekaj budem vam povedal. Gđa vino vun izležete, onda premenite onaj napis na cimeru, pak denite drugi.
 — A kakov?
 — »Oštarija k volu.«
 — Prav velite, kad nisem bil spameten dojtj k vam, kad nikoga nije vu apoteki, da vam povem na vsa vusta kaj trebam. S Bogom i ne zamerite. Do sto bšov caherlin i saharin.
 — Onda je bilo, a vezda se spominalo! — dokončal je Ferko svoje pripovedanje.

oni sa najliepšimi prezimeni kak i oni s najprostijimi, a samo je razlika, kakova je koj diela sobom odnese!

Malarova fantlivost.

Glasoviti frančeki malar Horace Vernet je za jednu izložbu u Fancezkoj nekoliko svojih kipov poslal. Buduć da za onda još nije bil kakti glasoviti umietnik poznat, poslala mu je izložbena komissija kipe natrag, kakti za izložbu neprikladne, apokrem su kipi bili prava umietnost.

To je Verneta ljutilo, jer je videl, da oni, koji su njegove kipe ocienjivali, se u umietnost toliko razinu, koliko žaba u žveglu. Namala anda za buduću izložbu opet jednog kipa pod imenom »Ocienitelji umietnosti«.

Taj kip je predstavljal jednog malara, koj okolicu mala, a tri osli mu čez pleča glede, kak on mala.

I taj kip je po nikaj zla neslutečoj komissiji bil za izložbu primljen!

Em. Kollay.

KAJ JE NOVOGA ?

Novomešniki.

Zrinyi Miklós novomešnik bude 26-ga o. m., a Molnár György novomešnik bude 2-ga augusta prvu sv. mešu služil vu Čakovcu. Obedva novomešniki su² rodom iz Medjimurja.

Tridesetgodišnjica bitke kod Kraljeva Gradca.

Ovih dnevoj se navršilo trideset ljet od nesrečne bitke kod Kraljeva Gradca. Austrijska vojska od 200.000 momaka stavala je pod vrhovnim zapovjedništvom F. Z. M. Benedeka, koji je svojom neodlučnostju skrivil poraze prijašnjih danah, naročito zgubiček Jičina. Prajzka vojska brojila je 220.000 momaka pod zapovjedništvom kralja Vilima, komu su uz bok tajali princ Fridrik Karl, kraljević Fridrik Vilim i Hervath v. Bittenfeld. Bitka je započela uz vrlo kišovito vrème vu jutro ob 8 vuri ter je već oko 4 vure po poldan bilo odlučena, makar da je okršaj još i trajal do kesne večeri. Prajzi su zarobili 19.300 soldatov, oteili 162 topa i 5 zastavah. Broj mrtvih i ranjenih na obedvih vtrinah skupa iznosilo je blizu 100.000 soldatov.

Skuplješe cigare.

Iz Budimpešte javljaju, da će duhanska uprava Britanike i Regalitas-cigare od novoga ljeta poskupiti. Britanike će mēsto 7 kr. stojati 8 kr., a Regalitas mēsto 9 hr., 10 kr.

Papirnati penez Kongo-država.

Iz Bruselja javljaju, da je Kongo-država, da olakša trgovečki promet na donjnjem Kongu, izdala papirnati penez po 10 i po 100 franka. Ove banknote neimaju vu Evropi nikakove tečajne vrdnosti, ali se vu Bruselju primaju na izmjenu. Izradba notah nije umjetnički dotjerana i zaostaje i za istim postarskim biljegama Konga. Na notah vidi ze oroslan, mlada lovorom ovjēčana devojka, na obali morja sedeća gospa s Merkurovim štapom, amor s tobolcem, a na drugoj strani glava s frigijskom kapom.

Ženski rigorozant.

Dne 3. juluša po prvi je put vu Beču uporabljena naredba austrijskog ministra nastave, po kojoj se imade ženskim kandidatim medicine, koji su vu Austriji maturirali, dozvoliti nostrifikacija vu inozemstvu siećenih doktorskih diplomah, ako se vu Austriji s nova podvrgnu rigorozom. Frajlica dr. Gabriela barunicu Possanner podvrgla se je vu bečkom sveučilištu prvom medicinskom rigorozu. Uspjeh bil je vrlo povoljen. Gospodjica Possanner polučila je doktorat vu Švicarskoj.

S londonskog dvora.

Na 20. jenuša navršila se je 59 godina vladanja kraljice Viktorije, koja je nasledila svog strice Vilima IV. S navršenom 60. godinom vladanja kraljica Viktorija biti će medju svimi englezkimi vladari prva po dobi vladanja. Kralj Gjurio III. vladal je 59 godina, 3 meseca i 6 dana, kralj Henrik III. 56 godinah, a kralj Eduard III. 50 godina. Vu Englezkoj se već sada spremaju za kraljičin jubileum velike ovacije. — Princesa Beatrica udovica princa Henrika Battenberga imenovana je 11. juniusa gouvenerom otoka Wighta.

Njegovo Veličanstvo car i kralj Ferenc Jozef.

Nj. Veličanstvo car i kralj Ferenc Jozef pohodil bude, kak se oficiosno potvrđuje, mjeseca septembra rumunjskoga kralja Ka-

rola. Time će Nj. Veličanstvo ne samo povratiti kralju lanjski pohod vu Ischlu, nego dokumentirati, koliko ceni kralja Karola.

Unesrećeni putniki.

Iz Bozena telegrafirali su: Kod Rovereda nastradal je neki putnik — vele da se zove Maier i da je bil iz Gdanskog — kad je skočil iz brzog vlaka za škerlakom, koj mu ga je odnesel veter. Nesrećnik nahol se je na gorični količ, pak je za kratko vrème vumrl. — Upravo na spodobni način postradal je pred nekoliko dana bečki trgovec Maks Neuman kod Mödlinga, i on je skočil za škerlakom s vlaka i opal na tračnice, gde ga je vlak sdrobil.

Kratke novosti.

— Tečajem prvog pol-ljeta 1896. na razni način se je vu Beču svojevoljno usmrtilo 207 osobah, na prema 106 vu ljetu 1895.

— Iz Kaira javljaju: Kolera se postepeno širi. Od oktobra zbeležalo je 9856 osoba, od kojih je 8069 vumrlo.

— Ovih danah stigla je iz Afrike vu Europu vėst, da je katolički svećenik grof Konstantin Worszovecz — Rey, koji je putoval k abisinskom kralju Meneliku, da donese pomoć zarobljenim Talijanom, putem vumrl od sunčnice. Grof Werszovecz—Rey bil je Poljak.

Dobre žepne i stēne vure za fal cēne moći dobiti pri Pollak Bernatu vurarvu vu Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pr njem se uzinljeju vure takaj za popravke za fal cēnu.

II. Jožef.

II. Jožef car bil je jeden najveći kralj magjarskoga orsaga. Za puk je živel i za puk je vumrl. Po Hunyadi Matyašu nega bilo tak velikoga kralja, kak je on bil. Na smrtai postavlji je ipak tak rekeli: »Očem i želim, da mi sledeće napišete na raku: Tu počiva jeden kralj, kojega je nakana čista bila, ali dosti nesrećen je bil videti, da se mu svaka osnova vtopi!«

II. Jožef je Habsburg-obitelje Marie Terezije, kraljice magjarske i Lotharingi Franca, nemškoga cesara sin. Rodil se je leta 1741 vu Beču. Narava podelila ga je živim mišljenjem i z-jakim hotenjem; ali navučitelji, koji su k njemu bili priredjeni, hudo su ga odhranili, od sunuli su ga od dobra. Poleg toga zgubil je ona radost, skojom se je k-puku držal. Ali zato odhranitba nije mogla potreti vu njem dobrotu. Vnogo je putoval vu Taljanskom, Franceskim, Nemskim i Poljskim orsagu i kaj vu ovih orsagih videl, zadržal si je vu pameti i stem je potlam puta trl pred sobom. Istina Bog! zato je jako zabludil.

Kad je leta 1870-ga na tronuš stupil, gotova je bila njegova osnova, da bu spravicami usrećil svoje podložnike. Da sve zlo spozna vu orsagu, vnogiput je putoval vu tuđji opravi i službenike, koje je vu nepravici prijel, sigurno je kaštigal, odrijene branil, siromake je pomagal. Vnogiput je siromaske hižike pohodil.

Da malo zlehkoti ljudi, koji su porciju plaćali, razkoštvo je odtiral iz dvora svojega, manje slugih je trebal, kak predi. Pokleknuti nise bilo smeti pred njim, ar to samo Boga ide. On se je samo za prvoga službenika držal vu orsagu, kojemu je dužnost svoju udobnost aldavati za puk. K

sluzbenikom je poslal jeden list leta 1784-ga, vu kojim veli, da svaki sluzbenik od kralja do dajzadnješega, sluga je puku. Zato je zbrisal one popovske rede, koji nisu za puk nikaj hasnovitoga delali; blagu njihovu je onim popom i školam dal, koji su navučali puka. Pregaranje prteštantov je zatrl. — Kmetom je dopustil, da se smeju seliti stem je nje oslobodil od gospode, ar či je žnim hudo delal, smel ga je ostavit. Ciganom je zapovedal, da se nastaniti, zmeštrijum i obdeljavanjem polja i t. d. spoznati moraju. Tak je nastanil blizu 12 jezer ciganov.

(Drugiput konec).

LOTERIJA

Beč 11-ga juliuša 1896.
78 40 53 74 72

Gabona árák. — Ciena žítka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frtlól	frtig
Buza	Pšenica	6:25	— 6 50
Zab	Zob	6:00	—
Rozs	Hrž	5:25	—
Kukoricza ó	Kuruza stara	4:00	—
» » uj	» nova		
Árpa	Ječmen	4:40	—
Fehér bab uj	Grah beli	6:00	—
Sárga » »	» žuti	5:00	—
Vegyés » »	» zméšan	5:50	—
Lenmag	Len	8:00	—
Bükköny	Grahorka	4:00	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JÓZSEF.

Glavni suradnik

GLAD FERENCZ.

Nyiltér.*

E rovat alatt közöltékért sem alkali, sem tartalm tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Fouliárd-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai stb. a legujabb mintázzal és színökben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr.** méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t.) megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva**, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elfintéztnek. 2

Hirdetések.

2577. tk. 96.

Ujabb árverési hirdetményi kivonat.

Az alsó-lendvai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy Schwartzmann Ádám és társa végrehajtónak Bedernyák József végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében ifju Bedernyák Iván árverési vevő késedelmes fizető ellen 2389 frt 70 kr. hátralékos vételári tőke követelés és járulékaí iránt (az alsó lendvai kir. járásbírószág) területén levő: a cserencsóczi 92. sz. tkvben A I. 1., 2., 6., 7—9., 12 és 16 sor 4., 69., 451., 452., 453., 606., 734 és 895. hrszámok alatt foglalt ingatlanokból Bedernyák József nevén álló az adó alapján 1035 frtra becsült $\frac{1}{3}$ részre; az ottani 223. sz. tkvben A I. 1., 2. sor 283. és 284. hrsz. alatt foglalt ingatlanból

ugyanannak nevén álló az adó alapján 132 frtra becsült $\frac{1}{3}$ -ad részre; az ottani 224. sz. tkvben A \dagger 1 sor 311. hrsz. alatt felvett ingatlanból ugyanannak nevén álló az adó alapján 207 frtra becsült $\frac{1}{3}$ -ad részre; az ottani 225. sz. tkvben A \dagger 1—3 sor 798., 799. és 780. hrsz. alatti ingatlanból ugyanannak nevén álló az adó alapján 224 frtra becsült $\frac{1}{3}$ részre; az ottani 233. sz. tkvben A \dagger 1. sor 668. hrsz. alatt felvett ingatlanból ugyanazt megillető az adó alapján 358 frtra becsült $\frac{1}{3}$ -ad részre, — végre az ottani 161. sz. tkvben A \dagger 1. sor 658. b hrsz. alatt foglalt s Bedernyák József tulajdonánál felvett az adó alapján 257 frtra becsült egész ingatlanra 1035 frt, 132 frt, 207 frt, 224 frt, 358 frt és 257 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az ujabb árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1896. évi julius hó 30. napján d. e. 10 órákor

Cserencsóc községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattni.

Alsó-Lendván, 1896. évi junius hó 11.

Kir. bírószág mint telekkönyvi hatóság.

550

Horváth

kir. albíró.

2748. tk. 896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírószág mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Zakál henrik ügyvéd által képviselt Muraköri takarékpénztár végrehajtónak, — Guncz István végrehajtást szenvedő elleni 192 frt tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírószág területén levő podtureni 151. tkv. 197. és 1876. hrsz. a. ingatlanból, továbbá a legelő illetőségéből Guncz Istvánt illető $\frac{2}{3}$ része 199 frt, az 558. hrsz. a. egész ingatlan 171 frt, 596. hrsz. a. 138 frt, 633. hrsz. a. 69 frt, 1012. hrsz. a. 119 frt, 1435. hrsz. a. 95 frt, 1470. hrsz. a. 190 frt, 198. hrsz. a. ingatlan egészben 80 frt, a podtureni 801. sz. tkvben 1805. hrsz. a. 51 frt, 1892. hrsz. a. 141 frt, 1906. hrsz. a. 63 frt, a podtureni 800. tkv. 1214. hrsz. a. 33 frt, 1535. hrsz. a. 35 frtban, 1535. hrsz. a. 35 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1896. évi augusztus hó 10. napján d. e. 10 órája

a podtureni község bíró házáánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben vagy az 1881. XI. t. cz 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazság ügy miniszteri rendelet 8 §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattni.

Kir. járásbírószág mint tkvi hatóság.

Csáktornya 1896 junius hó 28. 551

SZIVATTYUK

mindeneme, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidált szivattyuk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legujabb javított rendszerű **tizedes százasos és hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság **szivattyu és mérleggyártása.**

L. Wallfischgassa 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

A budapesti kiállításra ránduló

n. é. csáktornyai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállítás területén levő sörizelő pavillon látogatására meghívni, hol

nagy-kanizsai sört

merek, a mely kitünő minőségénél fogva **a fővárosban is általános tetszésben részesül** és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik

a nagy-kanizsai sörgyári kiállítás sörizelő fülkéjének vezetője.

544 3—3

Árverési hirdetés kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zakal Henrik ügyvéd által képviselt Muraközi takarékpénztár végrehajthatóan Poszavec István végrehajtást szenvedő elleni 170 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbíróság területén levő podtureni 530. tk. 540. hrsz. a. 54 frtra, 889. hrsz. a. 78 frtra, 1169. hrsz. a. 94 frtra és 1628. hrsz. a. 86 frtra becsült ingatlanra az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

**1896. évi augusztus hó 8. napján
d. e. 10 órakor**

a podtureni község bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

552

Kir. járásbíróság mint tkv. hatóság.
Csáktornya, 1896. május hó 26.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Pollák Bernát

órák és ékszerész Csáktornyán.

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra-, arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

Legjobb szerkezetű svájcezi zsebórák.

Fali ingaórák raktára.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyán,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben
a legjutányosabb árak mellett.